

lem for Rjovenhavns 1ste Valgkreds endte sit Foredrag med den Hensigt, om det ikke vilde være rigtigt at knytte til Lovudkastet en Bestemmelse om, at Enhver, som fandt sig forurettet ved Lovens Indhold, kunde gjøre sine formecntlige Rettigheder gjældende ved Domstolene. Jeg vilde finde det overmaade uheldigt, om en saadan Bestemmelse blev knyttet til Loven, thi det vilde jo kun drage dette uklare og uheldige Forhold hen i længere Tid; en Enkelt kunde ifølge en saadan Bestemmelse ved sin Eerhed og Stædighed bringe det derhen, at mange Andre vilde komme til at lide derunder. — Jeg kan, som før bemærket, nok forstaae, at den strenge theoretiske Betragtning og den strenge juridiske Forring her ikke kan Andet end gjøre sig noget gjældende; men jeg troer alligevel, at man vilde handle overordentlig uklogt og meget ubilligt imod Bornholmerne, om man under den almindelige Tilstemning paa Den selv, nægtede dette Lovudkast Fremme. Det forekommer mig just, at Lovudkastet i en ganske særdeles Grad har naaet det Maal, som alle Love skulle efterstræbe, nemlig, at ramme Individernes og det Almenes sande Vel. Jeg for mit Vedkommende har ingen Tvivl om, at Sagen, uden at Noget trædes under Tødder, kan fremmes saaledes, som den foreligger; jeg skal med Glæde stemme derfor og tilraader det høie Thing at gjøre det Samme.

Indenrigsministeren: Jeg er fuldstændig enig med den ærede Rigsdagsmand, som først havde Ordet, om det egentlige Retspørgsmaal, idet jeg ogsaa anseer Spørgsmaalet om Hartkornseiernes Eneberettigelse for at være afgjort for samtlige Udmarksjorders Vedkommende ved Høiesteretsdommen; hvorimod det kan være tvivlsomt, hvorledes den Eiendom, der ikke tilfalder dem retlig, skal fordeles. Jeg vil meget anbefale det ærede Thing at gaae ind paa Lovforslaget, saaledes som det foreligger; thi, om det end kunde synes at foregribe Domstolenes Ret, tillader jeg mig dog at antage, at, dersom det overhovedet er ønskeligt at faae en Ende paa denne Sag, er den eneste Vei dertil, at den afgjøres ad Lovgivningsveien. — Jeg veed ikke, om jeg skulde have misfor-

staaet den ærede Rigsdagsmand for Rjovenhavns 1ste Valgkreds (C. Rimestad), men saaledes som jeg forstod ham, var hans Mening den, at Lovens Straftvæden eller Indvirkning paa de enkelte Steder og ligeoverfor de enkelte Personer skulde være betinget af, at Vedkommende ikke inden en given Frist havde gjort Indsigelse og reist Spørgsmaal for Domstolene om deres egen Berettigelse. Har jeg forstaaet den ærede Taler ret, og kommer en dertil sigtende Bestemmelse ind i Loven, vil den sandsynlige, ja, jeg tør sige den visse Følge deraf være den, at Loven selv aldeles ikke kommer til at træde i Kraft for noget eneste Sted. Reises der Indsigelse imod Loven i en enkelt Commune fra en enkelt Mand, seer jeg ikke, hvorledes den i sin Heelhed overhovedet laader sig anvende i den Commune, og det vilde være ganske mærkværdigt, om ikke En eller Anden i hver Commune paa Bornholm skulde føle sig forurettet og faae lyst til at prøve sin Lykke ved Domstolene.

Dan: Det ærede Medlem for Rjovenhavns 1ste Valgkreds (C. Rimestad) har med stor Styrke og Klarhed fremskillet alle de Banskkeligheder, der ere forbundne med denne Sag, men dette har ikke for mig været noget Nyt eller Overraskende; alt Det, som det ærede Medlem fremsørte, indeholdt tværtimod kun Gjentagelser af, hvad der tidligere er sagt derom, navnlig i det andet Thing. Derimod har det ærede Medlem ikke efter min Mening paavist nogen Udvei, som kunde være tjenlig til at bringe denne forvirrede Sag tilende; men dersom han vilde paavise en saadan, som kunde være mere tjenlig end den, Lovforslaget tilfigter, vilde jeg for mit Vedkommende være ham overordentlig forbunden derfor. Jeg er fuldstændig enig med de øvrige Repræsentanter fra den Landsdeel, som nærværende Lovforslag omfatter, ligesom ogsaa med den høitagtede Minister, hvem jeg takker, fordi han har besørget dette Lovforslags Fremkomst i Rigsdagen, og jeg er særlig i høieste Grad enig med ham i den Udtalelse, at den eneste Udvei, hvorpaa Sagen kan bringes tilende, er at afgjøre den ved Lovgivningsmagten; jeg skal tilføie, at man vilde gjøre Bornholm i det Hele taget, mildest talt,